

**ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด**
**Public Attitudes Toward Public Service Based on Four Principles of
Sangahavatthu by Sa Khu Subdistrict Administrative Organization,
Suwannaphum District, Roi Et Province**

จุฬารัตน์ วลัยศรี และพระครูปลัดสุริยะ ชวนบุญโณ
Jutharat Walaisri and Phrakhrupalad Suriya Chavanapanyo
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, ประเทศไทย
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Walaisri34@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 367 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสังคม ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิต ตามลำดับ
2. ผลเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามเพศ อายุ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ดังนี้

ได้รับบทความ: 13 ธันวาคม 2567; แก้ไขบทความ: 1 มีนาคม 2568; ตอรับตีพิมพ์: 4 มีนาคม 2568

Received: December 13, 2024; Revised: March 1, 2025; Accepted: March 4, 2025

ควรขยายเขตไฟฟ้าและไฟฟ้าสาธารณะทุกหมู่บ้านให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ให้ประชาชนมีไฟฟ้าอย่างทั่วถึง และมีการปรับปรุงซ่อมแซมระบบประปาภายในหมู่บ้าน

คำสำคัญ: ทักษะคนคิด, การให้บริการสาธารณะ, หลักสังคหวัตถุ 4, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the public attitudes toward public service based on Four Principles of Sangahavatthu by Sa khu Subdistrict Administrative Organization, Suwannaphum District, Roi Et Province, 2) to compare the public attitudes toward public service based on Four Principles of Sangahavatth in mention, classified by genders, ages, education levels and occupation, and 3) to collect recommendations on the public attitudes toward public service based on Four Principles of Sangahavatthu by Sa khu Subdistrict Administrative Organization, Suwannaphum District, Roi Et Province. The sample group was people aged 18 and over in the Sa khu Subdistrict Administrative Organization, 367 in number. The research instrument was a five-rating scale questionnaire with content validity between 0.67-1.00 and reliability at 0.94. The statistical analyses employed include frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research results found that:

1. The public attitudes toward public service based on Four Principles of Sangahavatthu by Sa khu Subdistrict Administrative Organization, Suwannaphum District, Roi Et Province overall and in each aspect, they are at a high level, ranked in order of average scores from highest to lowest as follows: social, good governance, infrastructure and promotion of quality of life, respectively.

2. A comparison of the public attitudes toward public service based on Four Principles of Sangahavatthu in mention, classified by genders and ages overall and each aspect no different, education levels and occupation overall and each aspect no different except classified by education level and occupation were difference statistically significant at the .05.

3. Suggestions for public service based on Four Principles of Sangahavatthu by Sa khu Subdistrict Administrative Organization, Suwannaphum District, Roi Et Province, are as follows: Electricity and public lighting should be expanded to

every village, covering all areas, ensuring that all citizens have access to electricity. There should also be improvements and repairs to the water supply system within the villages.

Keywords: Attitudes, Public Service, Four Principles of Sanghavatthu, Subdistrict Administrative Organization

1. บทนำ

การจัดให้มีการบริการสาธารณะเป็นหน้าที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องรับผิดชอบต่อรัฐและประชาชนในท้องถิ่น การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการบริการที่ดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการปฏิบัติการรับใช้และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากรัฐแบ่งออกได้เป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การสร้างถนน ทางระบายน้ำ ไฟฟ้าสาธารณะ และการบริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร 2) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เช่น การบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การบริการสาธารณสุขมูลฐาน การจัดการศึกษาท้องถิ่น การบริการสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในท้องถิ่นและการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น 3) ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี คือ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ประชาชนได้รับความอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองต่อความต้องการ มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ 4) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และรักษาความสงบ เช่น การป้องกันอุบัติเหตุทางถนน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การจัดการท้องถิ่นสาธารณะในท้องถิ่น (รศคนธ์ รัตยเสริมพงศ์, 2557)

ในการให้บริการสาธารณะให้กับประชาชนในชุมชน ในเขตปกครองของตนเองให้สมบูรณ์และทั่วถึง สร้างความพอใจ สร้างความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีความสุขให้มากที่สุด เป็นไปได้มากที่สุด การพัฒนาองค์กร การอำนวยความสะดวก การให้บริการแก่ประชาชนที่มาใช้บริการ องค์กรการบริหารส่วนตำบลสระคู จึงได้กำหนดแนวทางในการบริการสาธารณะ ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3) ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี 4) ด้านสังคม (องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู, 2566) การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ โดยการใช้หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ การอยู่ร่วมกันในสังคมหรือในหมู่คณะจำเป็นต้องมีสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และประสานหมู่คณะไว้ให้เกิดความสามัคคีให้อยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข ได้แก่ 1) ทาน คือ การช่วยเหลือแบ่งปันให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน การช่วยเหลือชุมชนในด้านต่าง ๆ 2) ปิยวาจา คือ การพูดจาอ่อนหวานสุภาพ ให้ความเป็นกันเองไม่พูดจาทำร้าย ส่อเสียดหรือทำให้ผู้อื่นเสียใจ 3) อตถจริยา คือ การช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน

4) สมานัตตดา คือ การปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย การทำตัวให้เข้ากันได้ ร่วมเผชิญและแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2559)

การให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในชุมชนเป็นภารกิจสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลสระคู เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมบูรณ์ ทัวถึง และสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชน ทั้งยังมุ่งเน้นให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุขมากที่สุด ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลสระคูจึงได้กำหนดแนวทางในการให้บริการสาธารณะครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 2) การพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3) การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และ 4) การพัฒนาด้านสังคม (องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู, 2566) เพื่อให้การให้บริการดังกล่าวดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างสังคมที่สงบสุข องค์การบริหารส่วนตำบลสระคูได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะหลักสังคหวัตถุ 4 มาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีและความร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชน ดังนี้ 1) ทาน (การให้) หมายถึง การอุทิศตนเพื่อช่วยเหลือประชาชน ทั้งในด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น และการให้ความช่วยเหลือชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน 2) ปิยวาจา (การพูดจาดี) หมายถึง การใช้คำพูดที่สุภาพ อ่อนโยน และเป็นมิตรต่อประชาชน รวมถึงการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์และให้กำลังใจ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชน อันจะนำไปสู่บรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน 3) อตถจริยา (การทำเพื่อประโยชน์ผู้อื่น) หมายถึง การปฏิบัติภารกิจด้วยความตั้งใจจริงเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน การอำนวยความสะดวกและสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของชุมชนอย่างต่อเนื่อง 4) สมานัตตดา (ความเสมอต้นเสมอปลาย) หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ มีความเท่าเทียมและเป็นธรรมในการให้บริการประชาชน รวมถึงการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนไปสู่ความยั่งยืน การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาเป็นแนวทางในการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลสระคู ไม่เพียงแต่ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม แต่ยังช่วยสร้างสังคมที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ประองคอง และมีความเป็นอยู่ที่ดีร่วมกัน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2559)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง ทักษะคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู มีทัศนคติต่อการให้บริการอย่างไร ตลอดจนจนปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน เพื่อนำผลการศึกษาวินิจฉัยไปปรับปรุงพัฒนาระบบการให้บริการให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎร ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 8,068 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน ซึ่งได้มาจากสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ปลายัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีลิเคิร์ต (Likert) ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นแบบปลายเปิด

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามหาคุณภาพเครื่องมือ ด้วยค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ไว้ดังนี้ 1) ประสานงานกับงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยวิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลทำการวิจัย 2) ผู้วิจัยได้เก็บ

รวบรวมข้อมูล พร้อมด้วยผู้ช่วยวิจัย 3) ทำการแจกเอกสารแบบสอบถาม โดยทำการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างฟังโดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถามและรอรับแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตัวผู้วิจัยเอง 4) เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแล้วทั้งหมดเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแยกข้อมูลตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยวิธีการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และบรรยายประกอบตาราง 2) วิเคราะห์ข้อมูลระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณสุขตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งในภาพรวม รายด้านและเป็นรายข้อ แล้วแปรผลตามเกณฑ์การวิเคราะห์แต่ละข้อ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความต่างของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณสุขตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ โดยใช้ค่า t-test (Independent) ในการเปรียบเทียบตัวแปร 2 กลุ่ม 4) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบหาค่าความต่างของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณสุขตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยใช้ค่า F-test (One-way ANOVA) ในการเปรียบเทียบตัวแปรที่มีค่ามากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป 5) เก็บรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณสุขตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการแจกแจงค่าความถี่ 6) นำผลการวิจัยโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณสุขตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณสุขตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการ สาธารณสุขตามหลักสังคหวัตถุ 4	ทัศนคติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.99	0.38	มาก	3
2) ด้านการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.99	0.41	มาก	4

3) ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	4.01	0.41	มาก	2
4) ด้านสังคม	4.02	0.39	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.00	0.35	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านสังคม ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.39) รองลงมา คือด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.41) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.38) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.41) ตามลำดับ

4.2 ผลเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามระดับการศึกษา และอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ข้อเสนอแนะทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว เช่น ถนนอัจฉริยะ หรือระบบขนส่งสาธารณะอัตโนมัติ ด้านการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิตควรจัดตั้งโครงการอบรมหรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะอาชีพในชุมชน ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีควรเพิ่มความโปร่งใสในการบริหารงานภาครัฐ เช่น การรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ ด้านสังคมควรส่งเสริมกิจกรรมที่ลดช่องว่างระหว่างวัยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.1 ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การให้บริการสาธารณะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือผู้ใช้บริการ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดในการบริหารงานของรัฐ โดยการให้บริการนั้นควรมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบให้เกิดความสอดคล้องครบวงจรในการบริการที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ สะดวกรวดเร็ว มุ่งที่จะให้บริการในเชิงส่งเสริม ตามหลักธรรมที่เป็นการสงเคราะห์กันช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวนำกันและกันมี 4 ประการ ได้แก่ ทาน ปิยวาจา อตถจริยาและสมานัตตตา สอดคล้องกับแนวคิด

ของ นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2560) กล่าวว่า การจัดทำบริการสาธารณะ เป็นภารกิจที่สำคัญของรัฐบาลสมัยใหม่ต้องจัดทำให้กับประชาชนโดยเป็นกิจกรรมที่ฝ่ายปกครองจัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์สาธารณะเมื่อพิจารณาจากคำจำกัดความของบริการสาธารณะข้างต้น สามารถแยกองค์ประกอบที่สำคัญของบริการสาธารณะออกเป็น 2 ประการ คือ 1) บริการสาธารณะเป็นกิจการที่อยู่ในความอำนาจ หรือการควบคุมของฝ่ายปกครองลักษณะที่สำคัญที่สุดของบริการสาธารณะ เป็นกิจการที่รัฐจัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของประชาชน โดยเป็นกิจการที่อยู่ในความอำนาจการของรัฐ ซึ่งในการจัดทำบริการสาธารณะ โดยรัฐจะเข้าไปควบคุมมาตรฐานของบริการสาธารณะควบคุมความปลอดภัยรวมทั้งควบคุมอัตราค่าบริการ เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์ตอบแทนมากที่สุด 2) การบริการสาธารณะที่รัฐจัดทำขึ้นต้องมีลักษณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน ที่รัฐเห็นว่ามี ความจำเป็นต่อการอยู่อย่างปลอดภัยหรืออยู่อย่างสบายของประชาชน รัฐจะต้องเข้าไปจัดทำกิจการนั้นและในการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐเพื่อประโยชน์ของประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ พระครูประกาศธรรมวิริย (จันทเขียว) (2561) กล่าวว่า ร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงานอย่างราบรื่นเพื่อให้สังคมในหมู่คณะเกิดความสงบสุข ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ 1) ทาน คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ ช่วยด้วยทุนการแบ่งปันสิ่งของแก่ผู้อื่นที่ควรให้ ตลอดจนให้รู้ความรู้ความเข้าใจ และการให้อภัยแก่ผู้อื่น ทำให้สังคมอยู่กันอย่างมีความสุข 2) ปิยวาจา คือ การพูดน่ารัก ปราศรัยด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนหวาน เพราะเป็นที่รักพูดด้วยคำที่น่าฟัง ชี้แจงในสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้กำลังใจ ทำให้เกิดความพอใจแก่ผู้ได้ยินได้ฟังก่อให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 3) อตถจริยา คือ การบำเพ็ญประโยชน์ให้เป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้อื่น เป็นการปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์ซึ่งกันละกัน มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน 4) สมานัตตตา คือ การปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย ทำตัวให้เข้ากันได้ เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน ไม่เอาเปรียบ ร่วมเผชิญและแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์สุขร่วมกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของ กริธา คงพยัคฆ์ และคณะ (2563) ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม ในการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลจันดี อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า 1) การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลจันดี อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัย พบว่า ด้านสังคม เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสระคูมีภารกิจสำคัญในการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาโดยยึดประโยชน์สุขของประชาชน เป็นหลักให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกันพัฒนา ให้เกิดประโยชน์กับชุมชนสูงสุด ซึ่งมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สามารถรู้ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง โดยมีวัฒนธรรมประเพณีที่ดีเป็นภูมิคุ้มกัน ทำให้เกิดดุลยภาพในทุกด้านของชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร (2563)

กล่าวว่า การบริการสาธารณสุขจะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อสาธารณสุขประโยชน์ ความต้องการโดยรวมของประชาชนอาจแบ่งได้ 2 ประเภท คือความต้องการที่จะมีชีวิตอยู่อย่างสุขสบาย ละเอียดความต้องการที่จะอยู่อย่างปลอดภัย ดังนั้นบริการสาธารณสุขที่รัฐจัดทำจึงต้องมีลักษณะที่สนองความต้องการของประชาชนทั้ง 2 ประการดังกล่าวข้างต้นนี้ กิจกรรมใดที่รัฐเห็นว่ามี ความจำเป็นต่อการอยู่อย่างปลอดภัยหรือการอยู่อย่างสุขสบายของประชาชน รัฐจะต้องเข้า จัดทำกิจกรรมนั้น นอกจากนี้ในการจัดทำบริการสาธารณสุข รัฐไม่สามารถจัดทำบริการ สาธารณะเพื่อประโยชน์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือกลุ่มใดได้ รัฐจะต้องจัดทำบริการ สาธารณะเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนทุกอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ กัญญา สนเจริญ และคณะ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคติของประชาชนต่อการ ให้บริการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี พบว่า ทักษะคติของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรีโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดและผลการเปรียบเทียบ ทักษะคติของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรีแยกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศอายุ ระดับ การศึกษา ต่างกัน มีทักษะคติต่อการให้บริการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรีทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 ผลเปรียบเทียบทักษะคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณสุขตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภสุพรรณภูมิ จังหวัด ร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ ตามอายุ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน เป็นเพราะว่า การที่ทักษะคติของประชาชนไม่มีความแตกต่างกันมากนัก บ่งชี้ถึงการบริการที่มีความเสมอ ภาคและเป็นที่ยอมรับ มีการประเมินและปรับปรุงบริการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ตอบสนองต่อ ความต้องการของประชาชนในทุกมิติอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งการให้บริการสาธารณสุข สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัญญา สนเจริญ และคณะ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคติของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณสุขของ องค์การบริหารส่วนตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน มีทักษะคติต่อการให้บริการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วน ตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรีทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามระดับการศึกษา และอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นเพราะว่า ประชาชนความรู้สึกรู้สึกความคิดหรือความเชื่อและ แนวโน้มที่จะแสดงออกต่อการให้บริการสาธารณสุขที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา ศรีโมครา, นพตณ ปัญญาวิรัตน์ และอภิรมย์ สีตาคำ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การบูรณา

การหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของเทศบาลตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จำแนกตามระดับการศึกษา และอาชีพ ผลการศึกษาพบว่า การทดสอบโดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหัตถ์ 4 กับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์การบริหารส่วนตำบลสระคูควรพัฒนานโยบายที่เน้นการสร้างสรรค์ ปัญหาและการตัดสินใจที่มีคุณภาพ โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม
2. องค์การบริหารส่วนตำบลสระคูควรมุ่งเน้นการสร้างความเท่าเทียมและลดความเหลื่อมล้ำ โดยการกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนและสามารถวัดได้ เพื่อให้การบริการสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและลดความไม่เท่าเทียมในชุมชน
3. องค์การบริหารส่วนตำบลสระคูควรจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม เพื่อการซื้อวัสดุ อุปกรณ์ และการจัดสถานที่ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการใช้หลักธรรมอื่น ๆ ในการพัฒนาการให้บริการสาธารณะ เพื่อหาวิธีการที่หลากหลาย
2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบศักยภาพการให้บริการสาธารณะในจังหวัดอื่นๆ เพื่อดูว่าการบูรณาการหลักพุทธธรรมมีความแตกต่างหรือความเหมือนกันอย่างไร
3. ควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นๆ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการให้บริการสาธารณะของบุคลากรในอนาคตต่อองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ 1) มีการขยายเขตไฟฟ้าและไฟฟ้าสาธารณะทุกหมู่บ้านให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ 2) มีการปรับปรุงซ่อมแซมระบบประปาภายในหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำประปาใช้อย่างทั่วถึง และ 3) มีการจัดให้มีหอกระจายข่าวหรือปรับปรุงซ่อมแซม หอกระจายข่าวทุกหมู่บ้าน

2. ด้านการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้แก่ 1) มีการส่งเสริมด้านสวัสดิการสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้มีสุขอนามัยและสภาพแวดล้อมที่ดี 2) มีการจัดฝึกอบรมอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และ 3) มีการพัฒนาส่งเสริมสุขภาพการให้บริการที่ดีแก่ประชาชน 4) มีการสนับสนุนหรือส่งเสริมทักษะอาชีพของประชาชนในชุมชนต่าง ๆ

3. ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ 1) มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) มีการส่งเสริมระบบการบริการประชาชนตามมาตรฐานสากลอย่างมีประสิทธิภาพ 3) มีการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและองค์กรให้มีขีดความสามารถในการให้บริการกับประชาชนในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

4. ด้านสังคม ได้แก่ 1) มีการสร้างระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อลดอุบัติเหตุ อุบัติภัย อาชญากรรมการบรรเทาสาธารณภัย 2) มีการส่งเสริมและจัดระบบการรักษาความสงบเรียบร้อยและการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน 3) มีการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนหรือไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในการดำรงชีพ 4) มีการโครงการจัดเวทีประชาคมเพื่อจัดทำ เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- กรีธา คงพยัคฆ์ และคณะ. (2563). การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม ในการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลจันดี อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(1), 29-41.
- กัญธนา สนเจริญ และคณะ. (2566). ทศนคติของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*, 9(1), 386-394.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2560). *หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ*. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- นัยนา ศรีโมครา, นพดณ ปัญญาวิรัตน์ และอภิรมย์ สีดาคำ. (2566). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของเทศบาลตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสันติสุขปริทรรศน์*, 4(1), 40-54.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พระครูประกัรธรรมภาสิรักษ์ (จันเขียด). (2561). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2559). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ (ชำระ-เพิ่มเติม ช่วงที่ 1)*. (พิมพ์ครั้งที่ 27). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ไพศาล ผกาเกตุ และสิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา. (2567). การใช้หลักสังคหัตถุธรรมในการให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชน ของเทศบาลเมืองคลองแห อำเภอลำดวน จังหวัดสงขลา. *วารสารวิชาการ การจัดการภาครัฐและเอกชน*, 6(3), 237-251.
- รศ.ดร. รัตยเสริมพงศ์. (2557). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการบริการสาธารณสุขของท้องถิ่น: เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการบริการสาธารณสุขของท้องถิ่น หน่วยที่ 8-15*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สำนักงานนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร. (2563). *เกณฑ์ชี้วัดและค่าเป้าหมายขั้นต่ำ มาตรฐานการจัดการบริการสาธารณสุข ของ กทม. (ปี 2561 -2563)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร กระทรวงพาณิชย์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู. (2566). *แผนพัฒนาท้องถิ่น 2566-2570 องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู*. ร้อยเอ็ด: องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.